

DIVADELNÍ NOVINY

1. Hora v jazyce gaga

16.05.2023 Divadelní noviny - Roman Vašek

strana: 6 rubrika: Kritika

Odkaz na originál

Klíčová slova: balet (4); ostravský (4); baletu (2); Divadle; divadlo; Jiřího; moravskoslezské; Myrona; Národní; Ostrava; ostravského; ostravském

Na začátku byl problém. Z plánovaného uvedení tanečního zpracování Peera Gynta Johanem Ingerem sešlo a narychlo se hledala pro **ostravský balet** náhrada. Díky osobním kontaktům asistentky choreografie Nataši Novotné se nakonec na ostravskou scénu dostala opravdu těžká váha – izraelský choreograf Ohad Naharin a jeho Hora, kterou doposud uvedlo jen několik významných světových scén. **Ostravský balet** tak pokračuje ve své výrazné izraelské linii. Od Naharina v minulosti nastudoval duet B/olero, od dalšího předního tvůrce Itzika Galiliho díla O Balcao de Amor a SUB.

Fenomén Naharin je spojen se specifickým tanečním jazykem či metodou zvanou gaga, která vede profesionální tanečnický (ale její varianta je určena též laikům) k tomu, aby lépe cítili své tělo, své emoce a skrze ně nacházeli nový způsob pohybového vyjádření, dokázali jinak pracovat se svou vnitřní energií. Možná nejjednodušeji řečeno, aby si dokázali svůj pohyb naplno prožít a užít. Ačkoliv název Hora nese v češtině jasný význam, původně odkazoval na rumunský kolový tanec. Ale to není důležité a vítány jsou jakékoliv interpretace slova v jiných jazycích.

A není nutné se ani nořit do nejrůznějších odkazů, ať už hudebních nebo tanečních, které Naharinova Hora nese, aby si ji divák naplno užil. Tím hlavním je totiž napojení na energii pěti tanečnicků a šesti tanečnic na jednoduché sytě zelené scéně, kteří bezmála hodinu nesejdou z jeviště. Hrají si s postupným rozvíjením jednoho pohybového schématu, aby vzápětí přirozeně přešli do jiného vzorce.

Pohybová fráze jednotlivce se vsakuje do tance skupiny a naopak. Taneční erupce zcela samozřejmě střídá zklidnění bezmála meditační; vybuchování energie z podlahy nachází protipól v lehkém tanci na pološpičkách. Ta proměnlivost dynamiky, energie, emocí je fascinující. Ale nejde jen o abstraktní taneční proud. Každou chvíli se objevují drobné situace: sem tam zajiskří náznak erotického vztahu, zarezonuje emoce obdivu, strachu či odhodlání. Leitmotivem je ale humor, pozitivní atmosféra, hravost.

Pod přívalem tance se ukrývají různé odkazy. Hudební kompozice Isaoa Tomity pomocí syntetizátoru rafinovaně mixuje známé motivy z děl Richarda Wagnera, Clauda Debussyho, Joaquína Rodriga nebo Richarda Strausse. V toku tance zase probleskují drobné odkazy na ikonická taneční díla, kupříkladu na slavné Nižinského Faunovo odpoledne. Chvillemi se tanec blíží k rituálu a z projevu tanečnicků vystupuje animalita.

K uvedení celovečerního Naharina díla v **ostravském baletu** vedla dlouhá cesta, na níž byl soubor formován repertoárem kvalitních současných tvůrců i spoluprací s Natašou Novotnou, která je mimo jiné lektorkou tanečního jazyka gaga. V Hoře, která je náročná na koncentraci, kde práce s tělem přesahuje běžnou baletní zkušenost a kde je nutné tančit týmově a zároveň projevit svou individualitu, se naplno ukázalo, k jaké kvalitě ostravský soubor došel. Těžko ze silného kolektivního výkonu někoho vyzdvihnout, přesto zmíním alespoň Shino Sakurada pro její hluboký ponor do tance, z něhož bylo cítit jakési vůdčí sebevědomí. **Ostravský balet** tančil naplno a soustředěně – v extrémních tělesných pózách, výbušných skocích, překvapivých tanečních vazbách i při rozvíjení titěrných pohybových nuancí.

Po loňské Carmen je Hora další inscenací, na níž se do **ostravského baletu** rozhodně vyplatí vypravit i ze vzdálenějších míst.

Národní divadlo moravskoslezské, Ostrava – Hora. Choreografie Ohad Naharin, hudba Isao Tomita a Rjódži Ikeda, scéna a světla Aví Yona Bueno, kostýmy Eri Nakamura. Premiéry 16. a 18. března 2023 v **Divadle Jiřího Myrona** (psáno z reprízy 13. dubna).

Foto: **Ostravský balet** tančil naplno a soustředěně. V popředí ve skoku Rita Pires a Yu Matsumoto FOTO Serghei Gherciu

Hora v jazyce gaga

Na začátku byl problém. Z plánovaného uvedení tanečního zpracování Peera Gynta Johanem Ingerem sešlo a narychlo se hledala pro ostravský balet náhrada. Díky osobním kontaktům asistentky choreografie Nataši Novotné se nakonec na ostravskou scénu dostala opravdu těžká váha – izraelský choreograf Ohad Naharin a jeho *Hora*, kterou doposud uvedlo jen několik významných světových scén. Ostravský balet tak pokračuje ve své výrazné izraelské linii. Od Naharina v minulosti nastudoval duet *B/olero*, od dalšího předního tvůrce Itzika Galilho díla *O Balcão de Amor* a *SUB*.

Fenomén Naharin je spojen se specifickým tanečním jazykem či metodou zvanou gaga, která vede profesionální tanečnický (ale její varianta je určena též laikům) k tomu, aby lépe cítili své tělo, své emoce a skrze ně nacházeli nový způsob pohybového vyjádření, dokázali jinak pracovat se svou vnitřní energií. Možná nejjednodušeji řečeno, aby si dokázali svůj pohyb naplno prožít a užít. Ačkoliv název *Hora* nese v češtině

jasný význam, původně odkazoval na rumunský kolový tanec. Ale to není důležité a vítány jsou jakékoli interpretace slova v jiných jazycích. A není nutné se ani nořit do nejrůznějších odkazů, ať už hudebních nebo tanečních, které Naharinova *Hora* nese, aby si jí divák naplno užil. Tím

Ostravský balet tančil naplno a soustředěně. V popředí ve skoku Rita Pires a Yu Matsumoto FOTO SERGHEI GHERCIU

hlavním je totiž napojení na energii pěti tanečnicků a šesti tanečnic na jednoduché syté zelené scéně, kteří bezmála hodinu nesejdou z jeviště. Hrají

si s postupným rozvíjením jednoho pohybového schématu, aby vzápětí přirozeně přešli do jiného vzorce. Pohybová fráze jednotlivce se vsakuje do tance skupiny a naopak. Taneční erupce zcela samozřejmě střídá zklidnění bezmála meditační; vybuchující energie z podlahy nachází protipól v lehkém tanci na pološpičkách. Ta proměnlivost dynamiky, energie, emocí je fascinující. Ale nejde jen o abstraktní taneční proud. Každou chvíli se objevují drobné situace: sem tam zajiskří náznak erotického vztahu, zarezonuje emoce obdivu, strachu či odhodlání. Leitmotivem je ale humor, pozitivní atmosféra, hravost.

Pod přívalem tance se ukrývají různé odkazy. Hudební kompozice Isaoa Tomity pomocí syntetizátoru rafinovaně mixuje známé motivy z děl Richarda Wagnera, Clauda Debussyho, Joaquína Rodriga nebo Richarda Strausse. V toku tance zase probleskují drobné odkazy na ikonická taneční díla, kupříkladu na slavné Nižinského Faunovo odpoledne. Chvilí se tanec blíží k rituálu a z projevu tanečnicků vystupuje animalita.

K uvedení celovečerního Naharinova díla v ostravském baletu vedla dlouhá cesta, na níž byl soubor formován

repertoárem kvalitních současných tvůrců i spoluprací s Natašou Novotnou, která je mimo jiné lektorkou tanečního jazyka gaga. V *Hore*, která je náročná na koncentraci, kde práce s tělem přesahuje běžnou baletní zručnost a kde je nutné tančit týmově a zároveň projevit svou individualitu, se naplno ukázalo, k jaké kvalitě ostravský soubor došel. Těžko ze silného kolektivního výkonu někoho vyzdvihnout, přesto zmíním alespoň Shino Sakurado pro její hluboký ponor do tance, z něhož bylo cítit jakési vůdčí sebevědomí. Ostravský balet tančil naplno a soustředěně – v extrémních tělesných pózách, výbušných skocích, překvapivých tanečních vazbách i při rozvíjení titěrných pohybových nuancí.

Po loňské *Carmen* je *Hora* další inscenací, na níž se do ostravského baletu rozhodně vyplatí vypravit i ze vzdálenějších míst.

ROMAN VAŠEK

Národní divadlo moravskoslezské, Ostrava – Hora. Choreografie Ohad Naharin, hudba Isao Tomita a Rjóđži Ikeda, scéna a světla Avi Yona Bueno, kostýmy Eri Nakamura. Premiéry 16. a 18. března 2023 v Divadle Jiřího Myrona (psáno z reprýzy 13. dubna).

« zpět na začátek